

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 367

Prosinec 1986

*Radostné Vánoce a mnoho štěstí
v Novém roce 1987
přeje svým věrným členům a přátelům*

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

Vánoční rozjímání

Co jsou to vánoční svátky? Co pro nás znamenají? Jsou něčím jiným pro každého z nás a přece mají společného jmenovatele. Záleží na věku a na prostředí, v němž žijeme. Jinak vidí vánoce děti, jinak dospělí, jinak ženy, jinak muži, jinak státníci, zabývající se politikou.

Pro děti jsou vánoce světem hraček a kouzelným vyplněním přání. Nebylo by vánočního kouzla bez dětí, které žijí ve svém vysněném světě. Svou přirozenou dětskou naivností obdivují všechny vymoženosti v dětském světě hraček.

Pro dospělé a hlavně pro matky a otce jsou vánoce nezapomenutelným dojmem nad rozechvěním a údivem dětí nad hračkou, nad tou upřímnou nehranou radostí.

Pro lidi, kteří tyto hračky vyrábějí, kteří se specializovali na výzkum dětského světa, jsou vánoce částí roku, která jim přinese polovinu celoročního příjmu.

Všeobecně však jsou vánoce časem štěrnosti, výměna dárků jeden druhému ve jménu lásky, klidu a míru.

V tomto čase, americká města jsou uspěchaná vánočním ruchem. Všude je hojnost a hojnost. Hojnost světěl, hojnost davu, hojnost radosti.

Tradiční vánoční nákup začíná dnem po dnu Děkuvzdání. Matky s dětmi a všichni co mají volno, se vyhrnou do vánočních ulic, kde obchody překypují zbožím.

Vánoce jsou časem vzpomínek. Rádi zapomínáme na počet ročních kalendářů, které jsme hodili do nenávratna, nechceme myslet na to, jak kvapí stáří.

Avšak vzpomínky na vlast, touha po ní jsou nestárnoucí a rozkvétají právě právě o vánocích.

Pro státníka Masaryka byly vánoce ještě něčím hlubším než pro normální občany. Prosté vyjádření lásky k bližnímu akcentované štěrností vánoce si promítl do politického života a viděl demokracii. Učil nás, že demokracie je politickým vyjádřením humanity, jež je zase jenom novým výrazem pro staré učení — o lásce k bližnímu.

Proto radujme se z vánoce. Ne ani pro tu hmotnou hojnost na níž se podílíme, avšak proto, že nám bylo dopřáno slavit opět vánoce v demokracii.

Redakce

VESTNIK

December 1986

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Prosinec 1986

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě

Během prvního listopadového týdne se zástupci Rady svobodného Československa a několika československých krajanských a exilových organizací zúčastnili mezi nevládními organizacemi zahajovací fáze Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (KBSE), aby u vládních delegací signatářů Závěrečného aktu z Helsinek a na veřejnosti prosazovali, aby se Konference zabývala porušováním lidských práv a základních svobod v Československu. Za Radu se na různých akcích podíleli předseda výkonného výboru Mojmir Povolný, zástupce evropského sboru Rady Rudolf Němeček, redaktor Josef Jonáš a Ivan Medek; předseda Československého sdružení v Kanadě Jiří Corn a místopředseda Československé národní rady americké dr. Vlastislav Chalupa. Dále se této fázi zúčastnili také předseda Svazu československých spolků ve Švýcarsku Ladislav Křivánek a za Besedu Svatopluk Čech z Curychu Jiří Nápravník. Vystoupení československých organizací sestávalo ze tří hlavních akcí, z nichž mnohé nafilmoval Vladimír Škutina ze Švýcarska.

V pondělí 3. listopadu uspořádala Rada spolu s Polskou vládou v exilu tiskovou konferenci v Presse Club Concordia, na které Radu zastupoval Mojmir Povolný. Na této konferenci dále vystoupili zástupci Polské vlády v exilu ministerský předseda Edward Sczcepanik a ministr zahraničních věcí Zygmunt Szkopiak, zástupce Ukrajinské vlády v exilu Jaroslav Rudnyckyj, mluvčí Poláků ze Sovětského svazu Stanislaw Wasik, zástupce Liaison Group z Londýna hrabě Stanislaw Grocholski a mluvčí Mezinárodní federace svobodných novinářů Luro Sirc. Tiskové konference se zúčastnilo na sto posluchačů z tisku, rozhlasu a televise. Mezi posluchači byla význačná účast zástupců Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku. Vídeňský deník *Presse* věnoval tiskové konferenci příští den obsažný článek. Téhož dne večer se početná skupina československých exulantů zúčastnila veřejné manifestace a průvodu městem od domu Sv. Štěpána na Josefské náměstí. Průvod byl filmován a vysílán rakouskou televizí.

Ve čtvrtek 6. listopadu uspořádala Československá národní rada americká symposium o neviditelném útlaku v Československu. Symposium předsedali dr. František Schwarzenberg a dr. Vlastislav Chalupa. Prof. Ivan Gaďourek hovořil o zneužívání výchovy k neviditelnému útlaku. Mojmir Povolný o hospodářských a administrativních opatřeních k témuž účelu, Dagmar Vaněčková o Chartě 77 a dr. Jiří Němec o útlaku náboženském. Symposia se zúčastnilo asi padesát posluchačů.

Vedle těchto vystoupení, adresovaných především veřejnosti, se zástupci Rady podíleli také na styku s oficiálními konferencemi. V úterý 4. listopadu při zahájení KBSE předala

delegace Rady a Polské vlády v exilu sekretariátu KBSE v Hofburgu společné československo-polské memorandum. Ve čtvrtek 5. listopadu byla zástupci Československé národní rady americké dr. Schwarzenbergem a dr. Chalupou a předsedou výkonného výboru Rady Mojmiřem Povolným předána sekretariátu KBSE petice osmnácti československých krajanských a exilových organizací, žádající odvolání sovětských vojsk z Československa a ustavení Charty 77 jako nevládní organizace, která by monitorovala, jak československý komunistický režim plní závazky, které na sebe vzal podepsáním Závěrečného aktu z Helsinek. Spolu s touto peticí byl předán také apel Charty 77. V pátek 7. listopadu byly tytéž dokumenty předány dr. Vlastislavem Chalupou a Mojmiřem Povolným osobně vedoucímu americké delegace na KBSE velvyslanci Warrenu Zimmermannovi.

Konečně se československé krajanské a exilové organizace podílely ve vídeňském veletržním paláci na výstavě dokumentující porušování lidských práv a svobod komunistickými režimy ve střední a východní Evropě. Československá národní rada americká měla svůj vlastní velmi působivý stánek, který byl hojně navštěvován. Vedle něho byl mezi exponáty na výstavišti také stánek pařížské organizace Aide et Action (paní Ivana Tigridová) a londýnského časopisu *Index of Censorship* (pan V. Kyncl).

Vedle toho, že zástupci Rady měli příležitost mluvit o československých otázkách se členy několika vládních delegací, účast mnoha představitelů československého exilu a československé krajanské obce byla příležitostí k četným rozhovorům a poradám. Představitelé Menšinové rady české a slovenské obce v Rakousku se sešli dvakrát se zástupci Rady, Československé národní rady americké a Československého sdružení v Kanadě, aby dali výraz svému společnému stanovisku, že ve své politické práci vycházejí z ideálů první Československé republiky, a aby pojednali o společných problémech a o možnostech, jak v roce 1988 oslavit na celoevropské úrovni 70. výročí československé nezávislosti.

Na závěr své návštěvy ve Vídni předseda výkonného výboru Mojmir Povolný spolu s dr. Chalupou v doprovodu vídeňského ředitele Amerického fondu pro československé uprchlíky Oty Koutného a jeho paní navštívili uprchlický tábor v Ramsau. Setkali se tam k dlouhému a politickému rozhovoru s asi 100 nedávnými politickými uprchlíky z Československa.

Díky patří paní Marii Marešové-Bujnové, Karlu Pecháčkovi a mnoha mladým československým exulantům ve Vídni za všechnu práci a pomoc, kterou československým účastníkům ze zahraničí na vídeňské Konferenci poskytli.

*Rada Svobodného Československa
a československé organizace na vídeňském zasedání*

O SVOBODU A LIDSKÁ PRÁVA

Účast Čs. národní rady americké na konferenci o zachování helsinských dohod.

Pravidelný čtyřletý přehled zachování nebo porušování helsinských dohod o bezpečnosti a spolupráci v Evropě z roku 1975 začal 4. listopadu ve Vídni. Za tím účelem se sešli zástupci třiceti pěti států, které dohodu podepsaly — jedinečná příležitost k tomu, abychom přednesli záležitost československé svobody vnitřní i vnější na širokém mezinárodním fóru ve spolupráci s co největším počtem demokratických čs. organizací ve světě.

Memoranda

Přípravné práce k naší účasti začaly dlouho před zahájením konference. Při návštěvě Chicaga čelných představitelů americké delegace, mezi nimi vedoucí velvyslanec W. Zimmermann a jeho zástupce R. Frowick, předložilo jim předsednictvo memorandum o našem celkovém postoji k nastávajícím jednáním. Naše podání zdůraznilo dvě zásady: předně, že závazky, plynoucí z helsinských dohod, jsou nedílné a že dodržování lidských práv nelze odlučovat od odzbrojení a hospodářsko-technologické spolupráce, a za druhé, že mírumilovnost států na poli mezinárodním je nerozlučně spojena s mírou svobody, kterou poskytují svým občanům vnitropoliticky. Se zadostiučiněním jsme pozorovali, že mluvčí americké delegace se k oběma těmto zásadám při všech veřejných projevech opětovně hlásili. Ve svém memorandu se předsednictvo zavázalo, že dodá americké delegaci ještě podání o náboženském útisku v Československu a o nových metodách upírání lidských práv — t.zv. neviditelném útisku. Tato podání byla vypracována a zaslána americké delegaci 2. září a 6. října.

Dokumentace

Ve Washingtonu předala ses. Anna Faltusová americké delegaci rozsáhlou a obsažnou dokumentaci, která v první části popisuje všeobecně porušování jednotlivých zásad helsinských úmluv a v druhé části dokládá tato tvrzení konkrétními případy útlatu a útisku v Československu. Tato dokumentace je stále doplňována tak, jak během vídeňských zasedání docházejí zprávy o změnách a nových případech.

Petice konferenci

V dohodě s námi vyzvala Rada svobodného Československa čs. organizace k účasti na veřejném projevu s dvojitým požadavkem: uplatnění lidských práv v Československu a státní nezávislosti (t.j. stažení sovětských vojsk a zbraní) z Československa. Když se ukázalo, že bychom početně na podobnou manifestaci nestačili, formulovala Čs. národní rada americká ve spolupráci s Radou svobodného Československa petici ke generálnímu shromáždění konference, ve které vyjádřila tytéž požadavky ve znění zásad helsinských dohod, a vyzvala svazy čs. organizací ve světě, aby petici spolupodepsaly. Výsledek byl jedinečný: osmnáct organizací připojilo své podpisy — poslední z nich se přihlásila večer před odevzdáním petice. Podobný projev jednomyšlnosti se od roku 1948 ještě neukázal. Je nepochybné, že na této základně bude možno budovat i v budoucnosti.

Petice byla předána místopředsedou Čs. národní rady americké Dr. V. Chalupou jak generálnímu sekretariátu konference tak velvyslanci Zimmermannovi 7. listopadu. Delegaci na generální sekretariát konference tvořili Dr. František Schwarzenberg, čestný předseda Čs. národní rady americké, Dr. Mojmir Povolný, předseda výkonného výboru

Rady svobodného Československa, a br. Chalupa; delegací k americkému velvyslanci Dr. Povolný a Dr. Chalupa. Předání filmoval Vladimír Škutina ze Švýcar.

V předvečer předání byli jsme požádáni, abychom se svou petici vzali také text přípisu, který poslala konferenci Charta 77. Přípis byl přes noc přeložen do angličtiny, přepsán a rozmnožen a současně s naší peticí předán. Bylo zřejmé, že Charta 77 je všude známa a respektována.

Při předávání těchto dokladů velvyslanci Zimmermannovi vyzvedl br. Chalupa, jak Čs. národní rada americká podporuje americké stanovisko na konferenci, a žádal, aby i americká delegace podpořila naše požadavky.

Někteří členové americké delegace doporučili, abychom nespolehnali na sekretariát konference a dodali svou petici, přípis Charty i memoranda o náboženském a neviditelném útisku všem západním delegacím v následujících týdnech, kdy jim bude věnována větší pozornost. Proto jsme pořídili potřebný počet výtisků a rozvezli je vybraným delegacím spolu s memorandem Čs. národního sdružení v Kanadě na žádost jeho předsedy br. J. Corna, který musel předčasně odejet.

Výstavka

V rámci rozsáhlé akce Sacharova ústavu, světoznámé mezinárodní organizace pro lidská práva, jsme připravili dva podniky: výstavku samizdatové literatury a cyklus přednášek o "neviditelném útisku".

Vystavovali jsme originály rozsudků na příslušníky a přívržence Charty a příslušné odvolání i protesty, jakož i samizdatové časopisy, které zapůjčil Ivan Medek z Vídně, samizdatové publikace i publikace, převážené do Československa, které zapůjčil Pavel Tigrid z Paříže, a samizdatové časopisy, zapůjčené rev. Dr. Langem z Londýna. Výstavku doplňovala vhodná výzdoba zdi a knihy, dodané Nadací Charty 77 ze Stockholmu: **A Besieged Culture, The Anatomy of a Tericence a Political Conscience**. Vyložili jsme také německý překlad naší petice i anglicko-německou pozvánku na přednáškové symposium, naše nálepky a odznaky vlajek československé a americké. Zájem o výstavku byl veliký, všechn informační a propagační materiál byl rozebrán už před skončením výstavky dne 6. listopadu.

Symposium

Symposium přednášek o neviditelném útlatu se konalo 6. listopadu před zaplněnou místností. Program zahájil Dr. František Schwarzenberg německy, česky, anglicky a francouzsky, dotazy a diskusi řídil Dr. Vlastislav Chalupa. První přednášku na námět "Record Keeping and Education as Tools of Social Conditioning" proslovil Dr. Ivan Gad'ourek, profesor sociologie na universitě v Leydenu, Holandsko; následoval Dr. Mojmir Povolný, profesor mezinárodních vztahů na universitě v Appletonu, USA, rovněž anglickou přednášku "Use of Economic Dependency and of Administrative Harassment as Means of Social Control". Dr. Jiří Němec, profesor psychologie z Vídně a bývalý mluvčí Charty 77, přenášel česky na námět "Katolická církev v údobí neviditelného útlatu" a Dagmar Vaněčková, signatář Charty, německy o "Deseti letech Charty 77". Dr. Schwarzenberg cyklus přednášek shrnul a uzavřel.

Manifestace

Ivan Medek nám umožnil zúčastnit se demonstrace a průvodu za lidská práva a mír, pořádané rakouskou katolickou mládeží a dalšími rakouskými organizacemi.

Bratři Němeček, Křivánek a Nápravník ze Švýcarska přivezli velké zástavy, žádající (německy) svobodné volby a stažení sovětských vojsk z Československa. Vídeňský chartista Zbyněk Benýšek vyrobil standarty se jmény a státy všech organizací, které podepsaly petici, sehnali jsme narychlo čs. vlajku a zapojili se do průvodu. Rakouská televize nám věnovala zvláštní pozornost a příští den nejen Rakušané, ale i dva milióny pravidelných posluchačů rakouské televize v Československu měly možnost nás vidět na svých obrazovkách.

Prohlášení Internacionály osvobodovacích hnutí

Jako sponsoři Sacharova ústavu jsme spolupodepsáni na resoluci **Resistance International**, která byla usnesena na shromáždění všech účastníků, konaném 6. listopadu ve vídeňském Výstavním paláci. Resoluce apeluje na svobodné státy, aby na konferenci vymáhaly na SSSR odstranění "zdi hanby" v Berlíně, zachování všech lidských práv v komunistických zemích, respektování skupin, které tam sledují plnění helsinských dohod, stažení sovětských a jiných komunistických vojsk a poradců z Afghánistánu a z Afriky, a snížení ozbrojených sborů v Bulharsku, Maďarsku a Rumunsku na úroveň, stanovenou mírovými smlouvami.

Styk s krajaný

Bratři Corn, Chalupa, Němeček a Povolný měli dvě schůzky s Menšinovou radou Čechů a Slováků, kde hovořili o situaci ve Vídni, o výhledech na spolupráci a o dalších možných mezinárodních akcích. S Vladimírem Škutinou navštívili Chalupa a Povolný předsedu vídeňského Klubu kultury a na poslední večer ve Vídni přijali pozvání navštívit čs. uprchlický tábor v Ramsau, kde ztrávili příjemný večer výměnou zpráv a názorů s asi dvěma sty uprchlíků, kteří čekají na vystěhování do Spojených států, Kanady, Austrálie a jiných zemí.

Styk s americkou delegací

Br. Chalupa a Povolný byli pozváni na recepci na americkém vyslanectví, kde vyslechli krátký referát státního sekretáře Shultze o jeho jednání se sovětským zahraničním ministrem a měli příležitost probrat otázky nejlepšího našeho postupu během konference s různými členy americké delegace. Rovněž se zúčastnili dvou schůzek velvyslance Zimmermanna se zástupci nevládních organizací a na obou připomněli, že kromě oprávněného zájmu o osud pronásledovaných jednotlivců v Sovětském svazu je nutné věnovat pozornost situaci v satelitních státech a vymáhat strukturální změny, bez nichž nebude trvalého zlepšení. Velvyslanec Zimmermann ve svých odpovědích s těmito připomínkami souhlasil a zahrnul je do svých závěrečných prohlášení.

Exilové representace

Br. Chalupa se kromě toho zúčastnil velké tiskové konference exilových vlád a representací, která se konala 3. listopadu. Dr. Povolný tam měl za Radu svobodného Československa německy klíčový projev. O konferenci byly rozsáhlé referáty v rakouském i světovém tisku. Zajímavé: konferenci filmovala i sovětská televize.

Zhodnocení

Naše práce by se nebyla podařila bez pomoci vídeňských krajanů, které dovedla získat a výborně zorganizovat paní Evženie Bujnová, která na doporučení br. Schwarzenberga obstarala přípravné práce, vytrvale se zúčastnila všech akcí a převzala zodpovědnost za jejich ukončení po odjezdu br.

Chalupy, který byl předsednictvem Čs. národní rady americké pověřen naše akce z Chicaga i ve Vídni koordinovat.

Vedle našich společných podniků byla československá věc hájena i jinými skupinami. International Helsinki Federation for Human Rights vydala tiskem přehled porušování lidských zpráv, velmi podobný naší dokumentaci, i když méně úplný. Byl předán sekretariátu konference k distribuci všem delegacím. Čs. sekce pařížské organizace **Entr' Aid et Action** vydala v němčině "Malý kalendář porušování lidských práv v Československu 1975—1985" a uspořádala výraznou výstavku, která ilustracemi a fotografiemi představila obecněmu útlak v Československu. Na štěstí se naše akce nekřížily, spíš doplňovaly, ale v budoucnosti lepší informace v přípravném období může ještě lépe využít všech zdrojů a možností.

Hned v prvních dnech konference navrhl Sovětský svaz, aby se v Moskvě konal sjezd pro lidská práva, a souhlasil s tím, že otázka lidských práv bude legitimní součástí všech mezinárodních jednání. Státní tajemník Shultz i velvyslanec Zimmermann zdůraznili, že tento dramatický obrat sovětského postoje si vymohlo veřejné mínění, které si konečně uvědomilo pravou povahu komunistických režimů a žádá jejich nápravu. K tomu došlo díky neustávající práci nevládních organizací, jako je naše, a jejich podpory bude i v budoucnu zapotřebí.

Lze říci bez nadsázky, že naše účast na této důležité konferenci byla nejuspěšnějším mezinárodním vyústěním demokratických Čechoslováků za hranicemi od doby, kdy se komunisté zmocnili vlády nad Československem. V.Ch.

PETITION

The undersigned organizations of refugees, exiles and emigrants from Czechoslovakia and of their descendants, expressing the desires of the overwhelming majority of the people of Czechoslovakia, respectfully petition the Follow-Up Meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe, to direct the governments of Czechoslovakia and of the Soviet Union to:

1. grant to the Charter 77 official status and legal protection as recognized monitors of the implementation of the Helsinki Final Act ("Helsinki Watch Group") in Czechoslovakia,
2. harmonize Czechoslovak legislation as well as administrative and judicial practice with human rights and fundamental freedoms defined by the Principle VII of the Helsinki Final Act, as mandated by Article 2 of the Covenants on human rights and by the Final Document of the Madrid Meeting of 1983.
3. withdraw Soviet troops from Czechoslovakia in compliance with Principles I and VIII of the Final Act, and
4. remove nuclear arms from the territory of Czechoslovakia in compliance with the same Principles.

We submit this petition on behalf of the citizens of Czechoslovakia, since they are denied the opportunity to be heard at this Meeting through their freely elected representatives.

AGRÁRNE HNUTIE NA SLOVENSKU

ING. ŠTEFAN PAPÁNEK

Zásluhou družstevných pracovníkov, ktorí sa opierali vo svojej činnosti o Republikánsku stranu, vznikli celkom nové odvetvia družstevníctva, najmä družstevníctvo finančné a skladištné speňažovacie. Malé dedinské družstvá finančného charakteru, takzvané Úverné družstvá boli síce už aj pred prevratom, ale boli to tak slabé jednotky, že finančnú družstevnú svojpomoc väčšieho rozsahu zaistiť nemohli. Preto sa čoskoro pociťovala potreba založiť silnejšie roľnícke finančné družstvá. S myšlienkou prišiel Dr. Milan Hodža, ktorý bol vtedy ministrom poľnohospodárstva a z jeho podnetu vznikli Roľnícke vzájomné pokladnice a z nich sa vytvorilo ústredie: Sväz vzájomných roľníckych pokladníc. Roľnícke vzájomné pokladnice boli založené prakticky v každom okrese. Po vytvorení Sväzu roľníckych vzájomných pokladníc stalo sa toto slovenské finančné družstevníctvo rešpektovaným činiteľom aj v slovenskom peňažníctve a hospodárstve. Pomocou Sväzu roľníckych vzájomných pokladníc začal sa organizovať roľnícky priemysel, ktorý do toho času bol v neslovenských rukách. Skupovali sa jednotlivé podniky roľníckeho priemyslu, ako cukrovary v Diosegu a v Nitre, mlyny v Nitre, liehovary, sladovne a iné podniky. Bola to veľmi dôležitá a priekopnícka práca, ktorá starala sa o prevzatie tohoto priemyslu do slovenských rúk a do služieb slovenského roľníctva. Možno dodať, že táto práca sa darila a že bez nej by sa sotva bolo Slovensko dopracovalo toho, aby jeho hospodársky život bol zapojený do slovenského života.

Druhým sektorom družstevníctva, ktoré sa budovalo v intenciách hospodárskej politiky Republikánskej strany bol sektor speňažovacieho a skladištného družstevníctva. Na tomto poli hneď od vzniku republiky pociťovali sa veľké nedostatky. To preto, že Slovensko bolo hospodársky prebytkové v poľnohospodárskych výrobkoch. Malo značné prebytky obilia, cukru, zeleniny a živého jatočného dobytká, najmä prasiec. A speňažovanie týchto produktov bolo takmer výlučne v rukách špekulačného obchodu. Slovenskí roľníci značne na to doplácali. Okrem toho museli tiež nakupovať výrobné potreby, hnojivá, osivá a hospodárske stroje za špekulatívne ceny. Úlohou tohoto nového sektoru družstevníctva bolo postupne vymaniť slovenského roľníka z rúk špekulatívneho obchodu a poskytnúť mu družstevnú svojpomoc a ochranu. Nešlo o vyradenie súkromných obchodníkov z tohoto obchodu, ale vytvorením družstiev skladištných, ktorým slovenskí roľníci, keď chceli, mohli odpredať svoje výrobky a od družstiev kúpiť výrobné potreby, postaviť konkurenta v tomto speňažovaní a znemožniť špekulatívnu činnosť.

Tento sektor družstevníctva sa rýchlo rozmáhal a tak na konci trvania republiky pred mníchovskou krízou mali sme už aj na Slovensku Sväz roľníckych výkupných a skladištných družstiev s ústredím v Bratislave a s podnikmi takmer v každom hospodársky dôležitom okrese. Samozrejme, že toto družstevníctvo bolo treba dobudovať a budovať aj družstevníctvo pre speňažovanie živočišnej výroby: mlieka, masla a najmä jatočného dobytká. Aj to boli už položené určité základy, ale táto práca bola ešte len v začiatkoch. Nemože však byť pochyb o tom, že aj tento sektor družstevníctva by sa bol čoskoro zapojil do práce na všestrannom zveľadovaní slovenského roľníctva a tak by bol pomáhal zvyšovať sociálnu úroveň a blahobyt celého

národa. Táto politika Republikánskej strany bola najdôležitejším pilierom k zapojeniu Slovenska do československého štátneho života.

Tieto riadky sú písané s pociťom úcty a vďačnosti k tým, čo na Slovensku republikánske hnutie roľníctva organizovali a viedli, ako aj s láskou k tým, čo boli jeho príslušníkmi a vo vedomí, že som aj ja tomuto hnutiu nielen náležel, ale aj priložil ruky k jeho práci za dlhé obdobia svojho verejného účinkovania; že som sa podieľal na jeho výsledkoch a úspechoch. V svojráznom Podjavorinskom a Podbradlanskom kraji, tak bohatom na významné udalosti v slovenskej histórii, dostalo sa mi už v rodine pevného národého povedomia a československej orientácie. Svoje štúdie som dokončil na českom učelišti technickom v Prahe ako jeden z prvých absolventov tejto vysokej školy v oslobodenej vlasti. A hneď po skončení štúdií som sa venoval zveľadovaniu slovenského poľnohospodárstva, najmä však rozvoju niektorých špeciálnych sektorov produkcie ako napríklad, repárstvu, pestovaniu papriky, tabaku a chmelu.

Počiatky mojej príslušnosti k Republikánskej strane spadajú do posledných rokov štúdia, keď som bol v rodnej Brezovej pod Bradlom členom republikánskeho dorastu a keď som spolu s Jankom Ursínom bol zvolený do rišskeho výboru republikánskeho dorastu v Prahe.

V roku 1924 som začal samostatne hospodáriť v obci Váhovce v okrese Galanta a tam som pomáhal tvoriť základy tohoto hnutia na južnom Slovensku. V okrese Galanta sa usadili naši Slováci z Juhoslávie (z Banátu a Báčky), výborní ľudia, usilovní pracovníci s ktorými sa úspešne pracovalo. Zastával som funkciu predsedu strany a neskôršie som bol zvolený za krajského predsedu v Bratislave. Pristáhovalci z Juhoslávie sa národne osvedčili už za Uhorska, keď v roku 1905 vo volebnom obvode Kulpín zvolili Dr. Milana Hodžu za svojho poslanca do budapešťianskeho parlamentu. Samozrejme, že moja aktivita v tejto oblasti južného Slovenska sa neobmedzovala len na stranické pole. Zúčastnil som sa a bol som iniciátorom roznych iných národných akcií, pri budovaní menšinových škôl, matičných odborov a Sokola. Samozrejme, že to bola národná práca a obetavá práca, pre ktorú v rušných rokoch 1938 som bol prenasledovaný a strávil som značný čas vo väzení. Na jeseň v roku 1938, keď Maďari obsadili južné Slovensko, ma hneď zaistili a odsedel som si bez náležitého vyšetrovania celý pol rok. Mal som šťastie, že som sa po tomto uväznení a útrapách, ktoré mu predchádzali, dostal šťastne na Slovensko. V tejto práci som pokračoval aj za druhej svetovej vojny ako člen slovenského, ilegálneho hnutia. Pomáhal som pri organizovaní a zásobovaní partizánov. Bol som v priamom styku s Dr. J. Lettrichom, ktorý ma často navštevoval v mojom byte v Chtelnici. Pravidelne som sa stretával s Jankom Ursínom v Bratislave po dobu celého trvania Slovenského štátu. Neušiel som preto ani za vojny prenasledovaniu a šikanovaniu. No, najviac som bol ohrozený na jeseň v roku 1944, keď tesne pred vypuknutím Slovenského národného povstania ma zaistil oddiel Hlinkovej gardy a odovzdal ma Gestapu v Nitre. Vo väzení Gestapa v Nitre ma držali štyri mesiace. Uväznených bolo vtedy niekoľko stovák osob, ale v tom rušnom období nacisti sa museli z Nitry vystáňovať, keď predtým zlikvidovali všetkých väzňov až na troch. Bol som jeden z tých troch zachránených.

Pokračování

Sledujeme případ Augustina Navrátila!

Augustin Navrátil, Lutopecny 14,768 31 p. Zlobice
t.č. Psychiatrická léčebna Kroměříž,
uzavřené oddělení č. 17, primář MUDr Fr. Blaták

MUDr Libor Křístek
ředitel psychiatrické léčebny v Kroměříži
Kroměříž 24. 3. 1986

Věc: Stížnost

V úterý dne 18. 3. 1986 jsem byl proti své vůli ozbrojenými příslušníky MS násilně odveden do psychiatrické léčebny v Kroměříži. Do psychiatrické léčebny jsem byl přijatý k nucenému léčení pro mou nucenou hospitalizaci nebo léčení nebyl dán žádným příslušným orgánem příkaz.

Připomínám, že usnesením Krajského prokurátora v Brně jsem byl 18. 3. 1986 propuštěn z vazby s tím, že u Okresního soudu v Kroměříži byl podán návrh na uložení ústavního ochranného léčení psychiatrického.

Upozorňuji, že dosud není žádný platný zákon pro mou nucenou hospitalizaci nebo léčení a to z těchto důvodů:

1.) O uložení mého ústavního ochranného léčení teprve bude rozhodovat okresní soud v Kroměříži.

2.) K mému nucenému dodání do psychiatrického zařízení nejsou důvody ani podle zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, protože to by mohlo být jen v případě, že bych "pro duševní poruchu byl nebezpečný, buď sobě nebo svému okolí, nebo kdybych vážně ohrožoval veřejný pořádek." (Mír. Dufek — Soudní psychiatrie — 1976, str. 44.) Že tomu u mne tak není svědčí zpráva o mé pověsti stejně jako posudek ze závodu. Proto uplatnění §23 odst. 4 zákona č. 20/1966 o péči o zdraví lidu nepřichází vůbec v úvahu.

3.) Mým nuceným zadržením a hospitalizací nebo léčením v psychiatrické léčebně v Kroměříži odpovědní pracovníci této léčebny, kteří mne přijali a kteří přes můj požadavek o mé propuštění mne stále bezdůvodně zadržují, porušují tím tzv. Havajskou deklaraci jednomyslně přijatou v r. 1978 na VI. kongresu Světové psychiatrické asociace a podepsanou za naši psychiatrickou organizaci prof. MUDr Eugenem Vencovským. V této deklaraci v bodu č. 6 je uvedeno: "Nařizení nucené hospitalizace nebo léčby, jakož i její vykonávání se musí dít se souhlasem pro to určeného nezávislého a neutrálního orgánu (soudu)".

Pokud není splněna tato podmínka, tak platí bod č. 5 této deklarace: "Ani jedna procedura, ani jedna léčba nemá být poskytnuta proti vůli pacienta s výjimkou případů, že pacient není v stavu vyjádřit své přání, či už pro své psychiatrické onemocnění nebo pro neschopnost poznat svůj vlastní zájem, anebo z toho samého důvodu je značně nebezpečný pro sebe nebo pro jiné. V těchto případech má následovat nebo může následovat nucená léčba jen jak jsou splněny bezpodmínečně předpoklady: je to v souladu s nejlepšími zájmy pacienta a léčba netrvá delší čas než je nevyhnutelný, dá se předpokládat dodatečný souhlas od pacienta a když je to možné, třeba získat souhlas od osoby, která je pacientovi blízká." Připomínám ještě bod č. 10: "Každý pacient nebo probant má právo vždy svobodně bez uvedených důvodů odmítnout pokračovat v každé formě dobrovolné léčby." (Deklarace byla zveřejněna v časopise Čsl. psychiatrie č. 6, r. 1977.)

Žádám, aby byly v mém případě dodržovány alespoň zásady, které byly již dodržovány před 200 lety. Tehdy (v r. 1790) byl v Praze vybudován samostatný Ústav pro duševně choré. K přijetí do ústavu bylo zapotřebí písemného potvrzení, že předání nemocného do Ústavu bylo provedeno "s vědomím soudu" (Psychiatrie — učebnice pro lékařské fakulty — 1984, str. 13).

Nevím, kdo má ještě zájem a komu na tom tak záleží, abych po více jak čtyřech měsících vazby, z toho více jak dva měsíce ztrávené v nepředstavitelně tvrdých podmínkách "křížence blázince s kriminálem" — jak možno nazvat zvláštní vězeňské oddělení psychiatrického ústavu v Praze 8 — Bohnicích — zase trvá na tom, abych v rozporu se zákonem se nemohl dostat domů ke své rodině, manželce, dětem. Při tom nejenom, že se nemohu dostat domů, ale jako nějaký zvlášť nebezpečný, úchylný zločinec, těžce duševně nemocný jsem umístěn na uzavřeném oddělení takže i má manželka, která je v téže psychiatrické léčebně zaměstnána jako zdravotní sestra — jen na jiném oddělení — mne může navštívit jen na tomto uzavřeném místě a nesmí si mne ani vzít domů, ani se se mnou projít po areálu léčebny.

Uvedené nemilosrdné, bezdůvodné, nezákonné a násilné mé odtržení od své rodiny nutno považovat za nejhrubší diskriminaci celé naší rodiny, prováděné představiteli psychiatrické léčebny v Kroměříži, t.j. primářem MUDr Fr. Blatákem pod jehož primariát spadá oddělení č. 17 v němž jsem umístěn a ředitelem léčebny MUDr Liborem Křístkem, případně i těmi nadřízenými složkami národního výboru a soudu pokud toto jejich počínání schvalují.

Žádám proto, aby mé násilné a nezákonné držení v psychiatrické léčebně v Kroměříži bylo zrušeno a abych byl okamžitě z této léčebny propuštěn.

Za urychlené vyřízení mé žádosti Vám předem děkuji.

Aug. Navrátil

Nesouhlasím se zadržením a léčením mého manžela Augustina Navrátila v psychiatrické léčebně protože není nebezpečný ani sobě, ani naší rodině, ani svému okolí a ani neohrožuje veřejný pořádek jak o tom svědčí i zpráva o pověsti vydané obv. oddělením VB v Kroměříži.

Žádám proto o jeho okamžitě propuštění.

Augustina Navrátilová

Krajský výbor v Clevelandu oslavil 68. výročí založení Republiky — hlavním řečníkem dr. V. Chalupa

Vzpomínáme dnes 68. výročí československé samostatnosti. Je to moje 38. oslava v exilu.

Tato čísla sama vyjadřují jisté rozpaky nad oslavami. Někteří z těch, kdo pamatují První republiku, se ptají, co se u této příležitosti dá říci, co už nebylo řečeno a opakováno; někteří z těch, kteří ji nezažili, se ptají, zda je co oslavovat, když se československý stát vůči nim projevil jen jako utlačovatel a nepřítel; a konečně se ozývají i hlasy, zda jeho vytvoření nebylo dějinným omylem, který zničil ve středu Evropy soustátí schopné bránit malé národy jak proti Německu tak proti Rusku.

Lobotomie je operace mozku, při níž se odříznutím zničí paměť, a tím osobnost člověka, a jsou spekulace, že to je metoda, kterou v budoucnosti všemocný stát bude vyřizovat své odpůrce. Není to tak fantastické, uvědomíme-li si dnešní praxi komunistických států zavírat své odpůrce do blázců.

V Československu provádí režim lobotomii celého národa: odříznutím od minulosti chce zničit jeho osobnost. Na obranu vydala Charta 77 svého času dokument, nazvaný "Právo na dějiny", kolem kterého se rozvinula velmi živá debata v samizdatové literatuře i na stránkách našich zahraničních časopisů. Debata trvá dodnes, na příklad poslední **Svědectví** jí věnuje dvanáct stran příspěvků různých autorů. Na chvíli se zúčastníme této národní rozpravy a podíváme se na 28. říjen v dějinné souvislosti české a slovenské státnosti.

Na rozdíl od Avarů, Hunů a Tatarů, kteří vtrhli do Evropy opření o svou státní organizaci, slovenské kmeny přišly spontánně — jejich pronikání nevedla a neřídila žádná státní organizace. Teprve po usazení došlo k pokusům o vytvoření státu. První dva pokusy byly založeny velkoryse, ale brzy se rozpadly: říše Sámova a říše Velkomoravská. Přetrval pokus třetí, zahájený v X. století ve skromném měřítku kmenem Čechů pod vedením rodu Přemyslovců. Jádro jejich — tu většího, tu menšího — státu, to jest Čechy, Morava a Slezsko, přetrvalo do dnešního dne.

Pohled na dějiny tohoto státu je udivující. Koncem X. století nebyly ještě konsolidovány ani celé Čechy. Začátkem XIII. století je to nejmenší, nejbohatší a nejvzdělanější stát ve střední Evropě, království, které sahá po koruně císařské a ve XIV. století jí dosáhne — a s malými přestávkami ji *drží* až do 2. poloviny minulého století.

Kritický bod v dějinách tohoto státu je zvolení Habsburgů na český trůn. Začátkem XVI. století se habsburské plány neomezovaly na organizování Evropy, ale dorostly světových rozměrů. Habsburská vidina světového řádu v říši, rozprostřené od Filipín po Mexiko a Jižní Ameriku a založené na katolické víře, vyžadovala rostoucí soustředění moci v rukou panovníka a vedla nevyhnutelně ke střetnutí s českým státem, který byl většinou nekatolický nebo protikatolický a habsburské plány nepodporoval, spíše mařil. Toto střetnutí se rozhodlo na Bílé Hoře, která přinesla českému státu ztrátu ne existence, ale samostatnosti: jeho záležitosti vnitřní i zahraniční byly od té doby spravovány ústředně z Vídně.

Zde je snad vhodné odbočit. Mezi námi dnes převládá dojem, že jsme malý národ, jsme bezmocní, nemohli jsme nic dělat, ti velcí rozhodují o nás bez nás, atd. Ale v dějinách tomu tak nebylo. Praha posledních Přemyslovců a Karla IV. zastíňovala tehdejší Londýn a Paříž. Český národ vynikal vzdělaností, bojovností a mocí. Byl by překonal i Bílou Horu a její důsledky. Zlomila jej třicetiletá válka, která jej decimovala tak důkladně jako atomické zbraně: Ze tří miliónů obyvatel Čech ji přežilo jen asi osm set tisíc téměř výlučně poddaných sedláků. Vedoucí vrstvy byly úplně nahrazeny z ciziny a národní jmění jim dáno do rukou.

Takové byly okolnosti v době westfálského míru r. 1648. Ale už v r. 1848 na kroměřížském sněmu tento národ, tak očividně určený k zániku, už zase měl svou kulturu, své politické mluvčí a svůj program, a začal rychle budovat své hospodářské instituce. Je to obroda, které se v dějinách světa máloco může rovnat.

České a slovenské politické úsilí směřovalo v první řadě na rozšíření samostatnosti českého státu, který zůstával skoro jen na papíře. Cílem této státoprávní politiky bylo odstranění centralisace a vytvoření federativního útvaru ve střední Evropě s českým státem jako plnoprávnou složkou. Palacký, Kramář, Masaryk a na sociálně-demokratické

straně Šmeral po dlouhou dobu své veřejné činnosti zastávali tento program. Byl odsouzen k nezdaru třemi činiteli. Předně vývojem v Německu. Prusko nejprve vytlačilo Rakousko z Německa a sjednotilo je; sjednocené Německo sjednalo s Rakouskem spojení a pak nad ním nabylo převahu. Za druhé, rakouští Němci, a zejména Němci z českých zemí, s pomocí Německé říše soustavně mařili pokusy Habsburgů vyhovět českému politickému programu. A konečně dohoda s Maďary, která rozdělila nadvládu nad ostatními národy mezi Maďary a Němce, proměnila českou prorakouskou federální politiku v záležitost beznadějnou a bezvýchodnou.

Východisko z této slepé uličky se pro Čechy a Slováky otevřelo během světové války. Nejprve v zahraničí a pak i doma se česká politika zaměřila na úplnou samostatnost a uskutečnila ji 28. října 1918. Tradiční jádro českého státu — Čechy, Morava a zbytek Slezska — se spojilo se Slovenskou a Podkarpatskou Rusí v Československou republiku, která patří do dějin jako zlatá doba státu i národa vedle doby Karla IV. a Jiřího z Poděbrad.

Československo přetrvalo německou okupací, ale válka přinesla tři dalekosáhlé změny: ztratilo Podkarpatskou Rus, svazek mezi Slovenskem a českými zeměmi byl trvale uvolněn a samostatnost Československa byla soustavně oklešťována Sovětským svazem zprvu přes jeho vnitropolitické agenty — KSCČ a KSS, pak přímo: v r. 1944 v moskevských jednáních, pak v košickém programu, v r. 1946 vynuceným odřeknutím Marshallova plánu (Jan Masaryk: "Jel jsem do Moskvy jako zahraniční ministr samostatného státu a vrátil jsem se jako Stalinův pohůnek"), v r. 1948 komunistickým pučem a konečně v r. 1968 vojenskou okupací.

Československo zachránilo Slováky před národní smrtí v r. 1918 — pod Maďarskem by v jedné generaci zanikly; při osvození nebyli s to obsadit ani svou administrativu ani školství. V roce 1944 mezinárodní uznání Československa zachránilo Slováky před zařazením mezi poražené státy a před osudem Podkarpatské Rusi, t.j. včleněním do Sovětského svazu (čehož se slovenští komunisté v té době horlivě dožadovali). Dílo 28. října nás chrání dodnes: nebyť československého státu, byli bychom v situaci pobaltských národů, naše velká města s většinou Rusů a statisíce Čechů a Slováků rozsídlených po Sovětském svazu. V ČSSR je to zlé, ale v SSSR by to bylo horší.

Jaké jsou vyhlídky pro budoucnost?

Zde je na místě připomínka T. G. Masaryka: "Národy a státy se udržují těmi ideami, kterými vznikly" a jeho odpověď na otázku, jaká je tato idea pro československý stát a lid: "Otázka česká je otázkou náboženskou."

U samého vzniku českého státu stála postava křesťanského knížete sv. Václava. Málo se doceňuje, jak velice tento mladý muž předstihoval svou dobu: kupoval otroky, aby je propouštěl na svobodu, zakazoval mučení, dával přednost příkladu před bojem při upevňování své vlády. V zahraniční politice se zapojil do zbytku "římské říše" obnovené papežem Lvem III. jako jedině mezinárodní organizace tehdejší Evropy, a získal tam pro český stát vynikající místo. Václavův soukromý i veřejný život byl motivován nábožensky, a pro svou křesťanskou opravdovost se Václav stal miláčkem celého národa, který o něm básnil a zpíval, modlil se k němu a zasvětil mu svůj stát. Sv. Václav tak dal ráz celým našim dějinám. Karel IV. navázal výslovně na

svatováclavský ethos a zaktualisoval jej pro svou dobu; husité zrevidovali ethos Karla IV., Čeští bratři zrevidovali ethos husitský, Palackého generace zrevidovala ethos česko-bratrský, Masarykovci zrevidovali ethos její.

Roky 1948 až tak 1980 jsou dobou temna a tápání. V posledních letech však naše národní kultura ožívá: samizdatové časopisy vycházejí, každý měsíc se objevují desítky prací vědeckých, literárních, filosofických a náboženských, i když jsou jen opisovány na stroji, rozmnožovány nebo pokoutně tištěny. Charta 77 je veřejným svědomím režimu už po deset let; nejen vynikající světové osobnosti, ale i oficiální představitelé vlád s ní udržují styk jako s alternativou komunistické vlády. V tom všem je účast silný proud náboženské opravdovosti zejména ve formě obrozeného a mravně rigorózního katolictví, které dává prostý a uskutečnitelný program: držet rodinu, předávat národní tradici, dát národu silnou příští generaci a pracovat poctivě na věcech národu užitečných.

Nezávislý výzkum současného smýšlení v Československu, uveřejněný v posledním čísle *Svědectví*, nachází, že skupiny, které jsou nejvíce ochotny se osobně angažovat a nést toho důsledky jsou bývalí komunisté a nábožensky věřící lidé. To platí o těch, kdo vedou. Pokud jde o následovníky, účast věřících křesťanů, kteří přes oficiální překážky jsou ochotni veřejně vyjádřit svůj postoj, je větší než u kterékoliv jiné skupiny: stopadesát tisíc na Velehradě, sto tisíc v Levoči, atd. Národní náboženská tradice je tudíž stále živá.

Zdá se, že i mezi námi v zahraničí se věci obracejí k lepšímu. Pro nadcházející konferenci o spolupráci a bezpečnosti v Evropě jsme připravili petici, žádající o dodržování lidských práv a stažení sovětských vojsk a zbraní z Československa, a tuto petici podepsaly všechny významné československé organizace od Nového Zélandu a Jižní Afriky až po Švýcarsko a Anglii, krajané, jejich potomci, uprchlíci po roku 1948 a 1968 až po ty nejnovější. Je to projev jednoty dosud nevídaný.

Přes všechny překážky naše národní kultura žije, roste a vyhraňuje se. Z ní vyroste nová formulace naší národní tradice, nový politický cíl a s ním obnovení samostatnosti našeho státu, jehož znovuzrození po první světové válce dnes vzpomínáme, a právem vzpomínáme.

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Krajaný výbor, Cleveland

Clevelandská oslava 68. výročí vzniku Československé republiky byla pořádána Krajaným výborem, který sdružuje naše čelné organizace, především Sokol, Svaz českých katolíků a DTJ. Oslava byla všestranně zdařilá. Konala se ve velkém sále České národní síně na Broadway v sobotu večer 25. října. Byla na ni pěkná účast. Těšila nás početná návštěva z řad posrpnové emigrace, ale mezi hosty byli též mnozí krajané druhé i třetí generace. Přijela také skupina hostů z Toleda, Oh., vedená 91-letým Fredem Bartošem a ses. Aničkou Batkovou. Po velmi chutné večeři, připravené br. Jiřím Brejchou, započal program oslavy v 7:30 P.M.

Oslava byla zahájena hymnami a pak předseda Krajan-ského výboru Dr. Miroslav Poseděl přivítal hosty kratším projevem. Br. Václav Hyvnar přečetl proklamaci starosty města George Voinoviche, kterou vyhlásil 28. října "Dnem čs. nezávislosti" v našem městě — a při něm aby na městské radnici vlála čs. vlajka.

Přítomnému br. Ralphu Perkovi, bývalému starostovi Clevelandu, předal předseda br. Poseděl diplom čestného členství Krajanského výboru. Br. Ralph Perk, který byl místopředsedou Krajanského výboru přes 20 let, srdečně děkoval za tuto poctu a odporučoval, aby Češi a Slováci prohloubili a rozšířili svou spolupráci s ostatními národnostními skupinami, abychom mohli účinněji ovlivňovat americkou zahraniční politiku.

Hlavním řečníkem byl br. Vlastislav Chalupa, místopředseda ČSNRA. Jeho závažný projev byl vyslechnut s velkým zájmem. Poutavou formou načrtl tisícileté osudy českého státu až po rok 1918, kdy Češi spolu s br. Slováky utvořili Československou republiku (a k nim se připojili Podkarpatsí Rusíni). Hovořil i o současné situaci a chystané akci při vídeňské konferenci o spolupráci a bezpečnosti v Evropě.

Umělecká část naší oslavy měla vysokou úroveň, dík výbornému barytonistovi Stanislavu Kotyzovi z New Yorku, který zpíval písně z tvorby Smetanovy, Dvořákovy, Janáčkovy a Martinů. Jeho nádherný hlas uchvacoval všechny a po každé písni sklízel bouřlivý a zasloužený potlesk přítomných. Doufáme, že jsme ho neslyšeli v Clevelandu naposled. Kotyza doprovázela na klavír Berdi D'Alberti.

Ke zdaru umělecké části oslavy přispělo také sborové recitační pásmo, které připravil a dokonale nacvičil br. Přemek Kocián. Všem se velmi líbilo. Recitovali: Jarka Hynčíková, Dáša Javůrková, Přemek Kocián, Ladislav Lepík, Jiří Plácek, Dagmar Posedělová. Recitační pásmo bylo sestaveno z veršů Viktora Dyka, Jaroslava Seiferta a Přemka Kociána.

Krajaný výbor děkuje všem sponsorům a co-sponsorům, kteří svými dary umožnili pořádání této slavnosti a podpořili i další činnost Krajaného výboru. —un

Oslava 28. října v Orange County

V sobotu 25. října večer uspořádaly odbočky Los Angeles a Orange County společnou oslavu v Santa Ana, California.

Předseda odbočky Orange County, Z. Zemánek, promluvil o významu 28. října 1918 pro národy Československa.

V bohaté kulturní části programu recitovala K. Greco básně F. Šrámka, J. V. Sládky, J. Nerudy a V. Nezvala. Árie z oper *Prodaná nevěsta*, *Hubička* a *Rusalka* zpívala C. Tardif, za klavírního doprovodu L. Šabacké, která hrála také Smetanovy polky a Dvořákovův valčík.

Krojovaná pěvecká skupina Sokola Los Angeles pod vedením S. Riesnerové a doprovázená profesorem A. Votrubou přispěla do programu písněmi *Hej Slované*, *Ta naše písnička česká* a *Bývalí Čechové*.

Na závěr programu, předseda odbočky Los Angeles, Dr. J. Breber, promítal a doprovázel slovem málo známé diapositivy ze života T. G. Masaryka a M. R. Štefánika.

M. Konvička a B. Rajek vystavovali v sále české a slovenské knihy, překlady čs. autorů a také knihy s československou tematikou. Výstavou svých děl se přítomným představila výtvarná umělkyně L. Prušáková.

Po ukončení programu se podávalo občerstvení, které připravily členky odbočky v Orange County. ffv

Svedectvo o Slovenskom Povstaní je k dostání v úradovne ČSNRA, 2137 S. Lombard, Cicero, IL 60650. Telefon 656-1117. Cena: dobrovolný příspěvek od \$5.00.

Z odbočky TGM Los Angeles

DR. ING. JIŘÍ BREBER V INDIÍ

Dr. Ing. Jiří Breber byl jedním ze šesti amerických chemických inženýrů, kteří byli pozváni přednášet na Institutu pokročilých studií (Advanced Study Institute) v Pune, Indie. Dvoutýdenní kurs, specializovaný na teorii výměny tepla a konstrukci tepelných výměníků byl sponzorován ministerstvem vědy a techniky indické vlády a americkou vládní organizací Národní vědecký fond (National Science Foundation).

Dr. Breber předsedal sekci "Konstrukce tepelných výměníků" a přednesl čtyři přednášky z oboru kondenzace a počítačových programů pro výpočty výměníků. Během kursu byl promítán také jeho technický film o dvoufázovém toku. Po ukončení kursu přednášel dr. Breber ve výzkumných střediscích v Bombaji, Barodě a New Delhi.

Zájem o politicko-náboženské problémy přivedl dr. Brebera do mnoha míst severní Indie a do Nepálu.

Dr. Breber je vedoucím experimentálního výzkumu ve výzkumném ústavu výměny tepla (Heat Transfer Research, Inc.) v Alhambře v Kalifornii a přednáší na Kalifornské státní univerzitě v Los Angeles. Je absolventem pardubické Vysoké školy chemicko-technologické (1961); postgraduální vzdělání získal na technice v Praze v letech 1965—68.

K 35. výročí založení Československé ženské národní rady, Chicago

Československá ženská národní rada v Chicagu byla založena v roce 1951 a dožívá se tedy 35 roků svého trvání.

Proč byla založena? Tuto otázku nám kladlo mnoho žen před 35 lety. Vytkly jsme si vážný úkol, že budeme sdružovat ženy československého původu, které musely odejít z komunistického Československa, a že budeme pečovat o stálý styk s demokraticky smýšlejícími krajany a krajankami, oddanými myšlence demokratické a svobodné Československé republiky. — Stala se pokračovatelkou Československé ženské národní rady v Československu, aby vedla československé ženy v exilu, podle mravních zásad humanitní demokracie, jak jí učil T. G. Masaryk.

Československá ženská národní rada v exilu se legálně registrovala na podzim 1951. Svou činnost zahájila navázáním styků se sesterskými organizacemi v zahraničí. V rámci spolupráce s americkými ženskými organizacemi se stala členkou Illinoiské federace žen, která je součástí celonárodní organizace "General Federation of Women's Clubs".

Úspěchy Československé ženské národní rady v exilu, Chicago, za posledních 35 let jsou pěkné.

ČŽNR byla několikrát vyznamenána Illinois Federation of Women's Clubs za hodnotnou práci a umístila se mnohokrát na prvním místě — v oboru lidového umění a jiných oborech.

Před léty byla zapojena v sobotním českém rádiovém vysílání, měla svoji českou školu, pořádala mnoho kulturních podniků včetně oslav svátku matek, večírky, věnečky, pikniky a jiné.

Důležitou a oblíbenou událostí česko-amerického života v Chicagu se staly její vánoční bazary. Všechny měly úspěch, od prvního, který se konal v hotelu Congress v Chicagu do minulého, který se konal ve Veteran's Hall v Cicero. Výtěžky ze všech podniků umožnily ČŽNR všechny pomocné sociální akce, které jsou její tradicí.

Za úspěchy ČŽNR vděčí prvním předsedkyním Ladě Svrčkové, Miluše Ferjenčíkové, které již nežijí, nynější předsedkyni Maru Friedové a všem obětavým sestřím v předsednictvu. Avšak bez spolupráce ostatních členek ve všech odvětvích, kde každá jednotlivá členka projevila svoje nadání, by tato organizace nemohla existovat. Jen obětavá spolupráce pomohla prohloubit a uskutečnit úkoly, které si Československá ženská národní rada v exilu, Chicago, předsevzala. Ko

POZNAMENEJTE SI DEN

24. LEDNA 1987

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

V rámci nálepkové akce darovali:

Mr. William Dee Cooper, NY	\$100.00
Mr. & Mrs. Eduard Dellin Jr., IL	50.00
Mr. Karel E. Vojta, IL	50.00
Mrs. Bozena Spacek, Canada	39.00
Mr. Rudolph Brzobohaty, CA	25.00
Mrs. Mildred Savrda Cooper, NY	25.00
Mrs. Iska Foglova, DC	25.00
Mrs. Marie Kozel, VA	25.00
Mr. & Mrs. Larry V. Oberinger, OR	25.00
American Fund for Czechoslovak Refugees, Inc., NY	25.00
Dr. Charles O. Heller, MD	25.00
Mr. Richard A. Dolejs, IL	25.00

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

DOPORUČUJEME knihu Dr. Alice Masarykové — DĚTSTVÍ A MLÁDÍ, \$3.25 včetně poštovného; Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Room 202, Cicero, IL 60650-2081.

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 včetně poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

V Ě S T N Í K

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436